

ГОД. II. 15 Декемврий 1926 ГОД. КН. 5 и 6.

Общинска Отчетностъ

Двуседмично списание за изборнитѣ учреждения.

Пълни упътвания по службата на отчетниците, подобрене положението на служителитѣ, пледиране автономията на общинитѣ, общинско и училищно счетоводство, дѣловодство и отчетностъ, въпроси и отговори и др.

СЪДЪРЖАНИЕ.

1. Онеправдаване общинитѣ—Н. Ивановъ.
2. Сигурнитѣ и падежни средства за издръжката на основни училища—Ст. Поповъ.
3. § 13 на общинския бюджетъ — А. Кара Аврамовъ.
4. Признаване щети на наемателя обществени имоти отъ стихии.
5. Решения на Шуменската окр. Сметна Палата.
6. Въпроси и отговори.
7. Хроника.

УРЕЖДА
РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ

ИЗДАВА Н. ПОПОВЪ & Г. ГЕОРГИЕВЪ
Шуменъ — площадь „Куширъ“

Нито една община,
Нито едно административно учреждение,
Нито едно друго дѣйствително учреждение,
Нито едно училищно настоятелство,
Нито едно околийско управление,
Нито една постоянна комисия,
Нито една сметна палата

НЕ ТРѢБВА ДА ОСТАВИ БИБЛИОТЕКАТА СИ БЕЗЪ

ИЗЛЪЗЛОТО
ОТЪ ПЕЧАТЪ

ПЪЛНО РУКОВОДСТВО

ПО

АДМИНИСТРАЦИЯТА, БЮДЖ., СМЕТКОВОДСТВО И ОТЧЕТНОСТЬТА

ВЪ СЕЛСКИТЪ ОБЩИНИ

ОТЪ

К. М. ДЮЛГЕРОВЪ

контрольоръ при Шуменската окр. Сметна Палата и

Д. ПОЛОВЪ

бившъ окр. провѣрителъ и сега редакторъ на
сп. „Общинска Отчетность“.

НАБАВЯ:

Книжарница „ОБЩИНСКА ОТЧЕТНОСТЬ“ Площадъ „Кутиръ“ и
ИЗДАТЕЛИТЪ ИУ.

НА ВНИМАНИЕТО НА
АБОНАТИТЪ НИ ОТЪ
ШУМЕНСКИ И ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖИ.
СЪ НАСТОЯЩИЯ БРОЙ НА
СПИСАНИЕТО

се изпращатъ разпискитъ за абонамента за т. г.

Умоляватъ се г. г Секр.-бирниците и учил. касиери да бждатъ така добри и изпратятъ абонамента съ което си действие ще да подпомогнатъ редакцията иматернално.

Отзовете се п. г. защото твърде трудно е издаването на **СПИСАНИЯ** въ времена на скъпъ печатъ и хартия.

Отъ Редакцията.

**Железни каси за пари,
Кантари отъ 10—200 кгр.,
Блокчета за адресна служба,
Ламаринени таблички за нумерация
Декларации за нотариални актове
и Всички практични формуляри и Канцеларски материали
ДОСТАВЛЯВА КНИЖАРНИЦА
„ОБЩИНСКА ОТЧЕТНОСТЪ“ гр. Шуменъ.**

Най добъръ отчетникъ е той,

Който всѣки моментъ знае положението на касата си, а това може да се постигне чрезъ чести, даже ежедневни ревизии—равносмѣтки, каквито всѣки отчетникъ трѣбва да прави на касата си.

За улеснение въ тия ревизии, книжарница „Общинска отчетностъ“ е изготвила и отпечатали **равносмѣтки** по които само за 10 минути отчетника може да приведе въ извѣстностъ наличността въ касата си.

Равносмѣтките се изпращатъ по поискване.

Съ закона за допълнение закона за нотариуситѣ и Мировитѣ съдии които извършватъ нотариална работа (изм. на 1. VII. 1926 год. указъ № 126 год.) е разрешено, щото при издаване нотариалнитѣ актове, съгласно чл. 34 отъ закона за нотариуситѣ и пр. ако това бжде сторено до 1. VII 1928 год. се плаща актово мито 1%, а гербовъ налогъ и др. берии въ размѣръ 50% отъ предвиденитѣ въ действующитѣ закони.

Въ тия именно случаи нотариуса или мировия съдия извършватъ обстоятелствени провѣрки на самитѣ мѣста по поводъ на особени декларации подавани отъ всички заинтересовани, чрезъ респективнитѣ общински управления.

Търсете тия декларации заедно съ образецъ протокола на нотариуса, въ книжарница „Общинска отчетностъ“ въ гр. Шуменъ.

ОБЩИНСКА ОТЧЕТНОСТЪ

ДЕВЕСЕДМИЧНО ОПИСАНИЕ ЗА ИЗБОРИТЕ УЧРЕЖДЕНИЯ.

Н. ИВАНОВЪ

бившъ провѣр. — Варна.

Онеправдоване общини.

Въ статията си „Превратни понятия“, печатана въ „Общинска отчетност“ книжка II — т. г., изложихъ държаното поведение на органи при М-ството на Земледелието по отношение интереса на общинитѣ съ приложението на чл. 91 отъ Закона за горитѣ.

Казаното ми, че органитѣ на М-ството се отнасятъ нехайно и мащехски къмъ интереси на общинитѣ; че съ фамозната наредба № 3, разгледана въ горната ни статия, се опропастиха съ стотици хиляди лева общински пари и пр., сега наново идва да се потвърди съ следния фактъ:

Ст. Ревирно лѣсничейство отдава на търгъ държавното сѣчище „Караджа-даа“, попадаше въ землището на Б. Община. Защото никое отъ селата на тая община непритежива свои гори, то общината напълно се ползува отъ правото на облаги по чл. 91 отъ закона за горитѣ. И лѣсничея, познавайки добре това, е вписалъ въ поемнитѣ условия — че ще се плати отъ предприемача на общ. 15 % свръхъ тържната сума правото и по чл. 91 отъ зак. за горитѣ. Министерството, обаче, при утвърждаването на тия поемии условия измѣнява горния процентъ, като го намалява отъ 15 на 10 %.

Този актъ на органитѣ при Министерството е противозаконенъ. И не снмо такъвъ, но той е и противообщественъ да кажа, защото е въ врѣда на общинитѣ, ако той се следва и установи като начало и практика. Никой законъ не дава право на М-ството да намгява тся процентъ, а това могатъ да сторятъ — опредѣлятъ и възприематъ само общинитѣ поне при сегашното законоположение.

Ний изключваме въ случая всѣкакъвъ законенъ поводъ на Министерството да намалява процента, защото Закона за горитѣ не предвижда никакво такова отклонение, нито пъкъ предоставя на Министерството какъвто и да е право за опредѣляне размѣра на тоя процентъ.

Кому се услужва въ случая и не ли на частни интереси?

Да ни се възрази, че въ случая се запазва държавенъ интересъ, тъй като тоя процентъ се отразява въ врѣда на Държавата съ офертната цена — това е плитко лавиране, ако не и демагогство. За държавната врѣда най-добре знае законодателя и, макаръ тъй, той е предвиделъ и фиксиралъ процента 15%.

„Сайбията дава, телялина не дава!“ А сайбията (Държавата — закона) дава и знае защо дава. Дава заради туй, че общинитѣ сж бедни, че тѣмъ се налагатъ масса държавни разходи, че нѣма отъ гдето да взематъ и сж предъ банкрутъ поради своитѣ ежегодни фиктивни бюджети и растящи дългове и разрастващи се все по нови и нови нужди.

Държавата се стреми да поддържа и възбуди живота на общинитѣ, тия кръвоносни капилярни сждове на нашия общественъ организъмъ, като имъ създава приходи при явната представа за загубата на свои. А това Държавата прави и отъ други побуждения — справедливостъ и компенсиране отчасти трудътъ на бедното население въ и около широкото народно богатство — държавнитѣ ни гори.

Тая стопанска политика на Държавата се спъва, тя се окарикатурява, обезличава и компрометирза отъ нейнитѣ органи. Въпреки законъ, неговъ духъ и разумъ, до преди се издаде отъ М-ството на земледѣлието разгледаната ни наредба № 8, съ която най-безцеремонно се отрече правото на общини за облагитѣ по чл. 91 отъ закона за горитѣ; сега отъ сжщото М-ство, безъ всѣкакъвъ поводъ, мотивъ и резонъ се намалява законния процентъ, а утре Богъ знай предъ какво ще изпречатъ общинитѣ и населението въ горскитѣ мѣста — тъй както върви, може би, да се забрани на хората да си набавятъ топливо отъ горитѣ, или да имъ се запрети да дишатъ горския въздухъ!

Отъ изнесеното и разгледаното ни за насъ е ясно следното положение: горски власти и лѣсовѣди нехайно и съ пълно безгрижие се отнасятъ къмъ интереси и нужди на общини и население; че тѣ много отъ високо и отдалеко гла-

дaтъ на тѣхъ; че тѣ, когато е до налагане наказания и задължения на тия общини и население, много ревностно си служатъ съ закона, а когато се отнася въпроса за права и облаги за сѣщитѣ общини и населението по „своему си тълкуватъ“ прилагатъ Закона.

А отъ туй явствува, че тия власти и лѣсоаѣди заематъ едно привилегировано положение, като служители, на нашата държавна трапеза, и че тѣхната служба е нѣщо като запазенъ перимегъръ и „terra incognita“ за другитѣ държавни власти и контролъ, и че сѣ твърде разглезени.

Държавата, казахме, съ облагитѣ давани по чл. 91 отъ закона за горитѣ, следва своята добра, умѣстна и разумна стопанска общественна политика, обаче горскитѣ власти, съ своята неразбория и ограниченостъ спѣватъ и компрометирватъ тая стопанска политика и съ това създаватъ недоволства и несправедливости, като се пѣкъ и подбива авторитета на Държаса и престижа на Закона.

А Държавата въ тактвъ случай, като „сайбия“, добъръ домакинъ и стопанинъ, ще следва или да подчини, вразуми и насочи въ очѣртания съ Законитѣ си пѣтъ за своята преследвана стопанска политика, всички ония нейни служители, които кривятъ и каратъ държавната кола да скърца, или да ги хване (както се казва—за ухото) и да ги постави на мѣстата имъ, за да не бждатъ поне врѣдни, щомъ не сѣ полѣзни.

Общинитѣ пѣкъ, за запазване интереситѣ си, ще трѣбва да реагиратъ съ всички срѣдства по закона, защото на тѣхната страна е и Законъ и право, и справедливостъ.

Ст. П-въ
К.-д-къ Ш. О. С. Палата.

Сигурнитѣ и надеждни сръдства за издръжката на основнитѣ училища.

Всѣки знае, че нашето основно училище, каквото всѣка просвѣтена страна си има, разбира се, има строго опрѣделената задача, да прибира въ своята сграда децата на народа и да имъ дава основното образование задължително. Това нарежда нашия Законъ за Народната просвѣта. Той нарежда: кои и какви да сж основнитѣ училища, кжде и какъ се откриватъ такива, кой и какъ ще обучава, кой и какъ ще се учи, отъ кжде и какъ ще се взематъ сръдствата, които сж необходими да задоволяватъ въ достатѣчни размѣри нуждитѣ на това училище и кой и какъ ще се грижи за живота и сществуването на откритото въ дадено селище основно училище.

Тази последната грижа е възложена отъ сжщия този законъ (чл. 83) върху една група хора, учредена по изборъ и носяща името училищно настоятелство. Това училищно настоятелство въ цѣлото свое назначение, което по-подробно е описано въ правилника за настоятелствата на народнитѣ училища, има по-сжществената и по-важна своя задача, да се грижи за намирането, разпредѣлянето и разходването на сръдствата.

Въ § 5 на сжщия правилникъ, както и въ чл. 86 отъ закона за народното просвѣщение, сж посочени правата и длъжноститѣ на училищното настоятелство. Тамъ се подчертаватъ следнитѣ по главни грижи: а) бди за правилното прибиране и разходване на училищнитѣ суми; б) съставя на време училищния бюджетъ и го представя на общинския съветъ; г) грижи се за образуване фондове и за увеличаването имъ. Управлява фондоветѣ и завешанията, както и всички училищни имоти и се грижи за правилното имъ експлоатиране; д) изнамира сръдства за подържане бедни ученици и снабдява всички ученици въ основнитѣ училища съ учебници и учебни помагала, а беднитѣ—съ учебници и учебни помагала безплатно; е) наглежда учил. здания съ всичкитѣ имъ принадлежности и се грижи за навременното имъ г правяне; ж) грижи се за чистотата на училищата, за

снабдяването имъ съ всички нужни учебни пособия и за всички потрѣби на училището; 3) предвижда въ своя бюджетъ суми за книги за училищната библиотека и за абонирането ѝ поне на едно списание вънъ отъ официалнитѣ издания, и прочие.

До колко всѣко училищно настоятелство е успѣло да проведе тѣзи предопредѣлени отъ закона, правилника и други наредби грижи, проличава особено въ оня актъ на настоятелската му дейность, при който отъ него се иска да посочи, предначертае и разпредѣли постъпленията (приходите), тѣхнитѣ източници и належащитѣ и позволени отъ закона разходи, съ които да се гарантира правилното функциониране на училището и да се изпълнятъ всички въобще задължения, наложени на училищната община съ законъ.

При извършването на този актъ, т. е. при съставянето на бюджета на своята училищна община, училищното настоятелство, повече отъ всѣки другъ случай, поставя на изпитание само себе си, до колко то преди това се е проявявало въ грижата си да е улеснило съществуването на своето училище, т. е. да е създадо, устроило и уредило училищни доходни мѣста, като сигурни и надеждни източници на средства, съ които да може достатъчно, задоволително да се посрещатъ нуждитѣ на това училище. Да не очаква на случайни постъпления или на такива, които се даватъ като помощъ отъ бюджета на административната община, на която положението днесъ особено не е тъй добро или пъкъ ако е такова нѣкъде, че би могла да отдѣля помощъ, може да се среща, както доста често се случва, пречка отъ управляющитѣ я, които като сж поставени малко по настрана отъ училищното дѣло, считатъ, че сж по малко заинтересовани или даже никакъ.

Училищното настоятелство, когато съставлява своя бюджетъ, като си предпоставя по отдѣлно количеството и размѣритѣ на средствата необходими за задоволяване належащитѣ нужди, то трѣбва да има предъ видъ, отъ кжде, колко и какъ ще постъпни и при това съ каква вѣроятность, защото отъ това много зависи, доколко и какъ ще бждатъ посрещани тѣзи нужди, а отъ тамъ и какъвъ ще бжде живота на самото селско или градско училище—анемиченъ или бодъръ. И безспорно е, че тази вероятностъ не е ни-

къде другаде по-голъма, освенъ въ самитъ собствени училищни доходни мѣста или въ така нареченитъ **Училищни фондове**.

При тѣзи отношения, които днесъ държавата, окръжието и административната община иматъ къмъ издръжката на училищата, нѣма и не може да има по сигурни и по надежни средства, освенъ тѣзи, които се получаватъ отъ училищнитъ фондове, защото тѣ единствени сж, които се намиратъ напълно и непосредствено подъ волята на училищната управа. Училищното Настоятелство, следъ като е могло да си създаде такива доходни мѣста и да устрои и уреди експлоатирането имъ, може да знае въ всѣко време съ положителностъ, при нормални условия, кога и съ колко средства чрезъ тѣхъ може да разполага. Това което презъ миналото до днесъ държавата въ лицето на своя законодатель е направила, показва, че това положение все повече и съ по-голъма грижа се застъпва, защото все повече се съзнава, че тамъ е най-голъмата надежда за сигурната издръжка на народното училище. На тази материя е посветена цѣлата глава IX, чл. 94 до чл. 111 включително, отъ закона за народното прослѣщение (Д. В. бр. 108 отъ 14 Августъ 1924 год.) съ измененията му (Д. В. бр. 105 отъ 6 Априлъ 1925 год.) и новия правилникъ за уредбата и управлението на училищнитъ фондове (Д. В. брой 77 отъ 8 юлий 1926 год.)

Всѣко едно училищно настоятелство, а най-много и всѣки учителъ, особено главния такъвъ, сж длъжни обязательно да знаятъ най-подробно тѣзи страници отъ закона и правилника. Отъ тамъ тѣ ще могатъ добре да се осветляватъ върху начина на създаването такива доходни мѣста за училището, върху уреждането имъ и ползуването отъ тѣхъ.

Въ чл. 94 отъ закона за Народното просвѣщение се пояснява най-първо, че училищния фондъ се състои отъ всички имоти и капитали, които училището притежава. И освенъ това се добавя, че за да усигури издръжката на училището си, всѣка училищна община е длъжна да си основе училищенъ фондъ.

1. Учредяване на училищни фондове

Както по-горе се каза училищнитъ фондове се състоятъ отъ имоти и капитали.

1. Имотитѣ на училищния фондъ (§1 до §17 включително отъ правилника за ур-та и упр. на уч. ф-ве) могатъ да бждатъ движими и недвижими, покрити и непокрити (ниви, ладии, гори, пасбища, зеленчукови и овощни градини, оризища, гюлища, лозя, дюгени, кжщи, фурни, воденици, бани, тепавици, керемидарчици, кашкавалджийници, дъско—резници, каменоломни, ладии и др.) притежавани отъ училищното настоятелство, като собствени или съ право на владение и плодоползуване. Съгласно чл. 95 отъ закона, тѣзи имоти се създаватъ:

а) отъ части отъ меритѣ, които могатъ да бждатъ обработвани за ниви и др. и които общинитѣ опредѣлятъ за училищенъ фондъ. За тази целъ административнитѣ общини сж длъжни да опредѣлятъ за всѣко заселище въ района си което съставя отдѣлна училищна община, най-малко по единъ декаръ мера за всѣка кжща отъ мерата на заселището

Ако землището, което съставя отдѣлна училищна община, не притежава достатъчно мера, общинския съветъ опредѣля нѣкои други отъ общественитѣ му имоти за училищенъ фондъ, като: пасища, кариери за изкопаеми богатства и др. и освенъ това най-малко 20% отъ ежегодния си приходъ отъ горитѣ му.

Реални части отъ горитѣ не могатъ да се опредѣлятъ за училищенъ фондъ освенъ следъ като бждатъ изключени изъ обекта на горското стопанство.

з) отъ маломѣрнитѣ — до 500 декара — държавни гори отъ стопанисването на които държавата би се отказала. Такива гори се отстъпватъ безусловно на училищния фондъ въ съответнитѣ общини.

и) отъ изключенитѣ при окръгляването, респективно ограничаването, изъ обекта на горското стопанство кжсове и ивици отъ държавнитѣ гори, които се предаватъ на фонда за трудовата поземелна собственостъ. Съ тѣзи кжсове ивици се оземляватъ училищата, съгласно буква „а“ на този членъ отъ закона, ако училищния фондъ не притежава земя най-малко по 3 декара на кжща;

Ако общинския съветъ (§3 отъ правилника) съвсемъ не опредѣли имоти за училищенъ фондъ за всѣка училищна община, или опредѣли недостатъчно такава, окръжния училищенъ инспекторъ назначава комисия, която извършва това. Тази комисия се състои отъ единъ училищенъ инспек-

торъ (помощника), лесничей или земеделския администраторъ въ околията, кмета на общината и председателя на надлежното училищно настоятелство.

Счита се, че общинския съветъ не е опредѣлилъ достатъчно имоти за училищень фондъ, ако приходигѣ отъ последния не покриватъ напълно разходите по издръжката на основнитѣ училища.

Преди да бжде назначена гореспоменатата комисия, окр. училищень инспекторъ е длъженъ (§ 4) да проучи има ли землището подходящи имоти. Такава комисия се назначава само въ случаитѣ, когато заселището има такива имоти, а общинския съветъ откаже опредѣлянето имъ за училищень фондъ.

Комисията има право (§ 6) да опредѣля за учил. фондъ всички видове имоти, упоменати въ точка „а“ на чл. 95 отъ з. н. пр.—е. Когато въ своята работа тя ще има да засѣгне горското дѣло, за членъ въ нея трѣбва да бжде (§ 5) надлежния лесничей, а въ други случаи—земеделския администраторъ.

Комисията се председателствува отъ училищния инспекторъ. За резултата отъ това, което е направили (§§ 8, 9 и 10) се съставя нужния протоколъ (§§ 7 и 12) въ два екземпляра и се изпраща въ окръжната училищна инспекция, която го препраща въ министерството съ мнение за издаване указъ. Разходите за комисията се изплащатъ съобразно § 13 и § 14 отъ правилника.

Когато общинския съветъ (§ 15) ще опредѣля имоти за училищень фондъ, той поканва училищното настоятелство и секретаря му да присѣдствуватъ въ засѣданието съ съвѣщателень гласъ. Два завѣрени преписа отъ постановлението на това заседание (§ 16) съ нужната забележка се изпращатъ въ окръжната училищна инспекция за утвърждаване съ указъ, като се иматъ предъ видъ и указанията на § 17 отъ правилника.

2. Капиталитѣ на училищния фондъ се състоятъ отъ събрани суми презъ течение на редъ години и внасяни на хранение и олихвяване въ държавно кредитно учреждение. Тѣхното назначение е да се задоволятъ такива училищни нужди, които изискаватъ грамадни суми, каквито не могатъ да бждатъ предвидени въ бюджета само за една година. Тѣ се образуватъ (§ 18) отъ следнитѣ източници:

а) отъ 25% отъ ежегодния приходъ отъ всички училищни имоти, въ които влизатъ и процентитѣ отъ ежегод-

ния приходъ отъ общинскитѣ и държавни гори, кадето се даватъ такива на училищнитѣ общини;

б) отъ продажбата на ноходящитѣ се край селата и градоветѣ общински мери, които общината парцелира и разпродава за дворни мѣста, съгласно чл. 23 отъ закона за за-пазване, измѣрване и използуване на общинскитѣ мери — 20% за скотовѣдния фондъ при общината, 40 % за училищния фондъ и останалитѣ 40% за самата община (Реш. на върхов. см. палата отъ 11. XII. 1926 год.);

в) отъ разнитѣ глоби, опредѣлени въ закона за народната просвѣта (чл. чл. 38, 39, 49, 72, 74, 87, 88 и 91)

г) отъ опредѣленитѣ отъ съответнитѣ закони данъци, берии, глоби и суми въ полза на учил. фондове (напр. — по чл. 4 отъ закона за строене на училищни здания, Д. В. брой 81 отъ 14. VII. 920 година);

д) отъ появилитѣ се излишеци следъ приключване на всѣко бюджетно упражненіе;

е) отъ свѣрхтакситѣ, които общинитѣ въ голѣмитѣ градове събиратъ за учил. фондъ, върху доходитѣ отъ общински минерални и морски бани, водопроводи и др. такива;

ж) отъ продажба на учил. имоти;

з) отъ лихвитѣ на капиталитѣ.

Всички постѣпления отъ тѣзи източници се внасятъ (§ 19) само въ Българ. Земледѣлска банка и Българската централна кооперативна банка чрезъ Българската Народна Банка по смѣтка „общъ училищенъ фондъ“, а именно: въ Б. Ц. К. Б.—отъ „а“ до „е“ включително и въ Б. З. Б.—останалитѣ, както и другитѣ приходи по чл. 95 отъ закона за Нар. Просвѣщение. Ако касиерътъ на училищното Н-во или секр.-бнрника (§ 20) съвсемъ не внесатъ въ Б. Ц. К. Б. следващитѣ се суми (§ 19), а ги изразходватъ за текущи нужди или забавятъ внасянето имъ, се задѣлжаватъ и наказватъ. Пренебрежението, което до последно време сж имали почти всички учил. настоятелства, па и самата контролна властъ, къмъ този видъ училищни фондове, по силата на тѣзи повеления отъ правилника, се измѣства отъ по-голѣмата за тѣхъ грижа. Трѣбва дълбоко да се съзнае, че тѣхното значение не е по-малко отъ това на първия видъ учил. фондове.

Капиталитѣ на общия училищенъ фондъ могатъ (§ 21) да се изтегляватъ и разходватъ съ разрешение на Мини-

стерството на народн. просвъщение: 1) за купуване и строежъ на доходни имоти и 2) За строежъ на училища по кооперативенъ начинъ, съгласно буква „в“ на чл. 2 отъ закона за кооперативния строежъ.—

II. Експлоатация на училищни фондове.

1) Използуването или експлоатирането (§ 40) на училищнитѣ имоти се извършва по единъ отъ следнитѣ начини:

- а) отдаватъ се подъ наемъ чрезъ търгъ;
- б) чрезъ концесия за опредѣленъ срокъ;
- в) разпредѣлятъ се между населението срещу предварително опредѣленъ наемъ за опредѣленъ срокъ;
- г) чрезъ такси за паша върху неразработенитѣ училищни мери.—

Въ правилника не се споменува и за още единъ начинъ на използване учил. имоти, който, тамъ където се е прилагалъ, е давалъ много добри резултати. Той е непосредственото стопанисване.

Най-прилаганитѣ начини за използване на училищнитѣ имоти сж чрезъ отдаване подъ наемъ и чрезъ разпределяне между населението.

1) При отдаване училищнитѣ имоти подъ наемъ чрезъ търгъ, съблюдаватъ се нарежданията дадени въ правилника за училищнитѣ настоятелство—§ 184 до § 187 включително, а така сжщо и тѣзи въ новия правилникъ за училищнитѣ фондове—§ 41 до § 46 включително.

2) При разпределянето между населението съблюдаватъ се нарежданията по § 48 до § 51 и § 53 до § 55 включително отъ новия правилникъ.

И за двата случая сж приложими нарежданията по § § 52, 56, 57 отъ сжщия правилникъ. Ако за разработването на нѣкои училищни земи е необходимо да се послжатъ извънредни усилия, учил. настоятелство може при отдаването на такива земи да реши да не се плащатъ наеми за първитѣ три години.

За по удобно събиране на наемитѣ отъ наемателитѣ, училищното настоятелство опредѣля въ поемнитѣ условия срока така, че да съзпада той съ прибирането на реколтата или на два срока.

Срещу наемитѣ училищното н-во взема отъ наемателитѣ за всѣки срокъ отъ времето, за което е наетъ имота,

отдѣленъ записъ на заповѣдъ на заповѣдта на председателя на училищното настоятелство. Всѣки записъ трѣбва да бѣде подписанъ отъ 2-ма поръчители, които н-вото съ протоколно решение е признало за сигурни, затова наемателя ги съобщава предварително.

Предплащането на наемитѣ, което може да бѣде най-много за до 5 години, става въ клоноветѣ на Б. З. Банка (§ 58). Банката снабдява наемателитѣ съ документъ, въ който тя означава за кои имоти и за какъвъ наеменъ срокъ е внесенъ наема. Този документъ наемателя предава на училищния касиеръ вмѣсто сумата, което не е толкова необходимо, освенъ само за уведомление на училищното н-во. Съгласно § 64 отъ правилника записитѣ, които училищното н-во е взело отъ наемателитѣ, следъ като бждатъ джировани отъ председателя, се предаватъ при описъ на съответния клонъ на Б. З. Банка. Тя поема следъ това грижата за прибиране на сумитѣ по тѣзи записи.

Непосредствено преди изпрашането на записитѣ, касиера, респективно счетоводителя на уч-то н-во, вписва нужнитѣ данни въ партидната книга за експлоатацията на училищнитѣ имоти (обр. № 7. приложенъ къмъ правилника), като открива за всѣки наемателъ отдѣлна партида.

Сумитѣ, които банката събира по записитѣ тя ги минава (§ 70) по две смѣтки: 75% по текуща смѣтка, 25% — по смѣтка капиталъ на общия училищенъ фондъ на съответното училищно н-во. Съ сумитѣ по текущата смѣтка, отъ 75%, училищното настоятелство разполага (§ 71) за посрещане текущитѣ си училищни нужди. Теглянието на суми отъ тази смѣтка при нужда презъ всѣко време става по реда съ чекове, подписани отъ председателя и касиера на учил. настоятелството. Касиера прилага къмъ чека изрѣзана отъ редовната квантанционна книга квантанция за такава сума, каквато само тегли по текущата (75%) смѣтка. Талонитѣ на чековата книжка служатъ на касиера за установяване при отчитане изтеглянитѣ суми отъ Банката. Неизгегленитѣ по тази смѣтка суми до 30 юни включително се считатъ за излъшекъ по училищния бюджетъ и Банката ги минава по другата смѣтка — капиталъ на О. Уч. Фондъ.

Тѣзи н-и едания иматъ добрата страна, че усигуряватъ постъпленията 25% отъ наемитѣ на учил. имоти за училищ

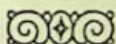
ния фондъ—капитали, обаче създаватъ едно доста чувствително неудобство за училищното настоятелство, като го заставятъ за всѣки отдѣленъ случай да отправя човѣкъ (на когото трѣбва да се плащатъ пѣтни и дневни пари) въ центъра, кадето е банката или банковия клонъ, да изтегля необходимитѣ суми по текущата (75%) сметка, за които и самия наемателъ е трепѣлъ веднажъ същия пѣтъ за да ги внесе.

Това лесно бѣ се премахнало, като се нареди така, че наемателя за да се счита окончателно издѣлженъ за своя записъ предъ Банката, трѣбва да е внесѣлъ предварително припадащата се 75% частъ въ касата на училищното настоятелство, а останалата 25% частъ направо въ Банката. Когато наемателя ще внесе въ касата уч. н-во 75%, касиера да му изрѣзва квитанция за цѣлата сума. Съ тази квитанция и съ останалата сума 25% наемателя отива въ банката. Тамъ той, като внесе тази сума и представи квитанцията, банката му повръща записа и въ същото време съобщава по свой редъ, че е получила 25%. Това съобщение ще послужи на училищния касиеръ за оправдаване на сумата отъ 25%. Така и самата банка ще се освободи отъ излишния трудъ да води текущата сметка, а само една сметка—общъ училищенъ фондъ (капитали), каквато до сега е водила.

По този начинъ нѣма да се обърква и работата на учил-то н-во при съставяне училищния бюджетъ, защото съгласно правилника учил. н-во трѣбва въ приходната частъ на бюджета си да предвиди на приходъ отъ наемъ на училищни имоти или само 75%-та частъ и въ разходната частъ на разходъ да не предвижда никаква 25% частъ, или да предвиди на приходъ цѣлата сума отъ наемитѣ, а въ разходъ да предвиди тогава 25% частъ за общия училищенъ фондъ (капитали). По горепосочения начинъ се постига еднаквостъ. Училищното наст-во предвижда на приходъ цѣлата сума отъ наемитѣ, а въ разходната открива §-фъ общъ училищенъ фондъ—капитали, по който се отнасятъ, както 25%, така и други суми, които се съхраняватъ, съгласно § 75 отъ правилника.

2) Използуването капиталитѣ на училищнитѣ фондове става по редътъ и начина, посочени въ §§ 37, 38, 39, 76 и 77 отъ правилника за учил-тѣ фондове (новия) и въ чл. 97 отъ закона за народното просвѣщение.

Съ показания отъ насъ начинъ за ликвидиране съ по-
стъпленията на наемитѣ става излишенъ посочения къмъ пра-
вилака за уч. фондове обр. № 8 на приходо—разходната
книга, която настоятелството води. Сега освенъ това каси-
ера трѣбва да прави извлечение отъ тази книга за прило-
жение къмъ годишния си отчетъ. Останалитѣ образци, които сж
въ връзка съ смѣтководството на училищнитѣ фондове, сж
напълно пригодни и когато училищното настоятелство ги
има завеждани редовно, то винаги и въ всѣки моментъ, ко-
гато ще бжде провѣрявано отъ контролнитѣ органи ли не,
ще има пълната картина за свочтѣ училищни фондови имо-
ти и капитали, които днесъ предъ всички други средства сж
най здравата и сигурна упора за издрѣжката на основнитѣ
училища.

А. КАРЛ АВРАМОВЪ

пом. окр. учил. инспекторъ—Бургасъ.

§ 13 на общинския бюджетъ.

За да се гарантира правилното функциониране на учи-
лищата сж необходими парични средства. Последнитѣ учи-
лищната община черпи отъ разни източници: 1. Помощъ отъ
административната община; 2. Отъ училищни движими и не-
двигими имоти; 3. Отъ лихви на училищни ка-
питали и 4. Отъ глоби. Тия приходи на училищната община
сж редовни. На тѣхъ най-вече разчита всѣко училище, за да
покрие своитѣ разходн. Ако ли пъкъ училището е бедно, съ
много малко имоти, или ако то не притежава такива, тогава
то остава по отношение издрѣжката си, изключително въ тя-
жестъ на административната община. Главенъ източникъ за
покриване на разходите му тогава е § 13 по разходната
часть на общинския бюджетъ. Общината трѣбва да даде
своята помощъ за издрѣжка на училищата.

Училищното настоятелство се конституира, ръководимо
отъ добри намерения, да благоустрои училището. Сбаче как-
во е неговото разочарование, когато се яви предъ него са-
мата дѣйствителностъ! За всѣко хубаво начинание трѣбватъ
суми. А такива въ касата на настоятелството липсватъ. То се
обръща къмъ общината за помощъ, но последната подъ раз-

ни предлози, отказва да удовлетвори искането му, като не му дава исканата помощ по § 13. Като че ли община и училище сж непримирими врагове единъ другиму. Много сж случитѣ на зла воля — нѣщо, за което трѣбва много да се съжелява. Зараждатъ се тогава оплаквания на главни учители, счетоводители, председатели на училищнигѣ настоятелства, Постоянната комисия издава окръжно и нареждания до кметоветѣ по възможностъ да отпуснатъ помощта на училищата. Появява се ненавистъ. Кметове и секретарь-бирници, тогава почватъ да гледатъ на горепоменатитѣ лица, като на врагове и вмѣсто взаимна подкрѣпа за общото благо, явяватъ се недоразумѣния и гонитби. Не отричамъ, че има служители съ съвестъ, които правятъ много жертви, за да може да се поддържа и крѣпи училището. Настоятелството се почувствува немошно и скръства ржце. То чувствува своята зависимостъ отъ общината и чакъ когато последната благоволи да му отпусне известна сума, тогава фактически почва да функционира. До тоя моментъ то се е чувствувало като единъ излшенъ мъртавъ институтъ.

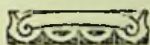
За да се освободятъ отъ тая зависимостъ и за да се спратъ всѣкакви гонитби и недоразумѣния, за да бждатъ настоятелствата съ развързани ржце, се е продиктувало създаването на алинея IV отъ чл. 85 отъ Закона за Народното Просвѣщение и § 74 отъ правилника за настоятелствата на народнитѣ училища. Съ тая алинея се задължаватъ Държавниятъ бирникъ, както и секретарь-бирникътъ да внасятъ на касиера на учкищното настоятелство при всѣко събиране на приходитѣ най-малко $\frac{1}{8}$ отъ постѣпленията за училищната община. Но дали съ тая алинея е постигната целта?— Не. Работата се свежда до тамъ, че секретарь-бирника се смѣта свободенъ отъ задължението да внася въ училищ. каса суми по § 13. Той разчита, че държ бирникъ ще внесе $\frac{1}{8}$ отъ постѣпленията, а последния очаква $\frac{1}{8}$ да внесе секретарь бирника и въ резултатъ училищната каса стои праздна.

А съзнателно да се парализиратъ дѣйствиата на единъ институтъ, като не му се даде о време исканата помощ е престѣпно. Ето защо благоразумието диктува общинскитѣ кметове и секретарь-бирници да бждатъ по-щедри по отношение помощта, която тѣ сж длѣжни своевременно да отпусчатъ по § 13 отъ общинския бюджетъ. Ние бихме желали общинския съветъ да бжде особено чувствителенъ къмъ

нуждитѣ на училищата; ако действително той милѣе за родната ни просвѣта. Кмета и секретарь бирника никога не трѣбва да дочакватъ да имъ се искатъ сумитѣ дължими къмъ училищната каса по § 13. Не бива никога да бждатъ съ навъсени чела, когато имъ се иска тая помощъ.

Съ пълно съзнание, че тѣ вършатъ една благородна и народополезна работа, трѣбва немедленно да я отпущатъ. Съ това тѣ педкрѣпятъ собственитѣ си деца, въ които имъ е надеждата, които сж бждащето на народа. Трѣбва да се знае, че великъ е оня народъ, който роди най-много учени мъже. Ето защо на § 13 не трѣбва да се гледа, като гнетящъ секретарь-бирници и кметове, а като такъвъ, който е създаденъ да даде свѣтли бжднини на народа.

Ако така се погледне на въпроса, съ пълно съзнание, нѣма да има нужда § 13 да се заобикаля и дири $\frac{1}{3}$ отъ държавния бирникъ. Общинския секретарь-бирникъ трѣбва доброволно да вндся $\frac{1}{3}$ часть отъ постъпленията си. Държавния бирникъ трѣбва отъ своя страна да прави същото. Само така ще имаме едно правилно издържане на по-малоимотнитѣ наши училища и ще се радваме на правилното имъ развитие. Само така тѣ ще преуспѣватъ и цвѣтятъ.

ПРИМЕНЕНИЕ ЦѢТИ НА НАЕМТЕЛЯ ОБЩЕСТВЕНИ ИМОТИ ОТЪ СЛУЖБИ.

Презъ службата ми минаха нѣколко случаи, кждето общински съвети и училищни настоятелства отстъпватъ части отъ договорнитѣ си наеми, по отдадени подъ наемъ свои имоти, по случай наводнения и градушки за нанесени отъ тѣхъ врѣди на наемателитѣ.

Контролната власть, разбира се, не може да одобри такива решения и си е казалъ думата, но, защото случаитѣ все още се редятъ, макаръ и не често, смѣтамъ не е излишно да дамъ нѣкои пояснения за колегитѣ си секр. бирници и училищни настоятелства по тоя поводъ.

Решенията отъ горното естество на общинскитѣ съвети и училищнитѣ настоятелства, на пръвъ погледъ биятъ въ

очи, като проявенъ актъ на справедливостъ, но такава има ли си мѣстото въ тия случаи, разумно ли е и подъ такава форма изключена ли е възможността и отъ неморални подбуди, най малкото да се послужи на нѣкой близъкъ?

Обществени имоти (общински и училищни) се отдаватъ на използване чрезъ търгове. Основата на тия търгове сж поемнитѣ условия — общи и специални. Въ тия последнитѣ сж очертани всички права и задължения на дветѣ договорящи страни. Сключения договоръ по случая е законъ за дветѣ страни (чл. 28 отъ закона за задълженията и договоритѣ) и той не може да бжде изпуснатъ вънъ отъ опредѣленитѣ законни рамки. Тия именно ограничения сж посочени въ общитѣ поемни условия, а именно: недоразумения, търкания и пр. при изпълнение на договоритѣ се разрешаватъ въз основа постановленията на закона за б. о. п. и закона за задълженията и договоритѣ. При липса на ясни законоположения, възникналитѣ въпроси пкъ се разрешаватъ по общия разумъ на Законитѣ, по обичаитѣ, по съвѣсть и справедливостъ.

При тия предпоставки нѣка разгледаме въпроса за отстъпките при щети отъ стихии въ тѣхната сжщностъ и иматъ ли си мѣстото при наличността на договоръ и законоположения, уреждащи тая материя.

Закона за бюджета, отчетността и предприятията (чл. 43) и закона за задълженията и договоритѣ (чл. 379) задължаватъ наемателитѣ да бждатъ добри стопани. А доброто стопанисване изисква наемателя, като извлича отъ имота ползата отъ вложенитѣ си капиталъ и трудъ, тоя имотъ — общественъ — да не се уврежда и подцѣнява. Въ името на това добро стопанисване, наемателя трѣбва и е длъженъ да направи всичко онова (изкуственни съоръжения) за предотвратяване и отклоняване наводнения и наноси, които, като навличатъ нему — на наемателя — щети, поврѣждатъ и подцѣняватъ имота. Не стори ли това, наемателя е виновника за възможни щети, както нему, тъй и на имота.

Имотитѣ подъ вода, като зеленчукови градини, ливади и др., сж винаги застрашени отъ наводнения и пакости. Наемателитѣ, имайки това предъ видъ, трѣбва да направятъ безвредни пороищата, както се каза по-горе.

Сега да разгледаме и стихииѣ, които биха дали право

на наемателитѣ за рекламации и какъ се тѣ квалифициратъ отъ Законодателя.

Нашата земя, споредъ географическото ѝ положение, е планиниста и въ умѣрения поясъ, като така тя винаги е изложена на градушка, а и наводнения. Тия явления, макаръ и случайни (израза е на законодателя), сж нѣщо обикновено у насъ.

И законодателя разграничава събитията на случайни обикновенни и случайни извънредни.

При обикновеннитѣ събития, както що ги пояснихме, законодателя отрича всѣкакви щети за плащане на наемателитѣ, безразлично размѣра имъ — алинеята на чл. 380 отъ закона за задълженията и договоритѣ.

Извънредни случайни събития пъкъ законодателя разбира наводнения, пожаръ, война, нашествие отъ скакалци и въобще такива, които сж въ широки размѣри, повсемѣстно (чл. 382 отъ цитирания [Законъ]) и които, трудътъ на наемателя, волята му и днешния човѣшки умъ, техниката и науката, не могатъ да преодолеятъ, не могатъ да премахнатъ и обезвредятъ. Даже и при тия събития законодателя все пакъ прави ограничения за плащането щети. Съ цитирания чл. 380 отъ закона за задълженията и договоритѣ признаватъ се щети, ако тѣ сж наполовина и по-вече отъ производството—очакваното. Но дори и тѣй, законодателя, пакъ е запазилъ една резерва, едно право за собственницитѣ, като допуска да се натоварватъ наемателитѣ съ риска и при тия извънредни случайни събития—горецитирания чл. 382. А това положение колко би трѣбвало да се има предъ видъ при стопанисването общественитѣ имоти?

За да не отминемъ незабелязано, нѣка споменемъ, че въ третиранитѣ ни случаи градушката никакъ не влиза въ смѣтката. Нея дори и законодателя не я посочва като събитие, което да поражда право на обезщетение. Срещу нея има сигурно срѣдство — осигуровката. Последната вече влиза въ задълженията на наемателя за добро домакинство и стопанисване и рискътъ при случай остава всецѣло нему.

Сега да резюмираме казаното ни: при обикновеннитѣ случайни събития, както ги пояснихме, законодателя не признава никакви плащания на щети. Такива се признаватъ, ако не е поето и за тѣхъ рискътъ отъ ниемателя съ договора, при извънреднитѣ случайни събития и то при единственното усъ,

ловие, ако тѣ сж наполовина и по-вече отъ реколтата и очакваното отъ увредения имотъ произведетас.

За тая прецѣнка да кажемъ нѣколко думи. За да се опредѣли процента на врѣдата, ще трѣбна да се има предъ видъ: повреденото пространство, културитѣ, използваното време до стихията, остатъка време за вегитацията на разнитѣ култури, врѣдата на самия имотъ, ако такава има за обезцѣняването му и пр. и тогава едва да се пристѣпи къмъ опредѣлянето размѣра на врѣдата и процента ѝ върху цѣлия имотъ и производството му.

Тукъ нѣка си послужи примѣрно съ единъ скорошенъ случай.

В.—община отдава подъ наемъ 120 декари зеленчукова градина. На 10-й августъ пада силенъ дѣждъ и поройнитѣ води свличатъ камъне, пѣськъ и дървета и засипватъ едно пространство отъ около 50 декари съ напълно и наполовина унищожени разни култури. Наемателя рекламира. Отива комисия и констатира увреденото пространство и културитѣ въ него. Общ. съветъ, базирайки се само на „справедливостъ“ съ решение прави отстъпка за отсрочване наема и отстъпването отъ него нѣколко хиляди лева на наемателя за обезщетяването му по врѣдитѣ.

Това е решението на общ. съветъ. То е типично по съдържание, мотиви и прочие и заради туй го посочвамъ. А въ него има незаконосъобразности и дефекти, които характеризиратъ съветниците, като недобри общественици и хазяи, да не кажа нѣщо по-друго. Дефекти и незаконнитѣ сж: 1) падналия дѣждъ и причиненото наводнение сж обикновено случайно събитие и непоражда право на щети за признаване и плащане на наемателя—споредъ цитираното ни законоположение. А само това е достатъчно;

2) комисията, макаръ и въ съставъ отъ компетентни служебни лица, не е направила никаква прецѣнка за размѣра на врѣдата и процента ѝ, ако ще е третирано събитието като извънредно;

3) не е държано смѣтка за пространството на убитото въ процентъ къмъ цѣлата градина;

4) не е имано предъ видъ за смѣтка, че 10 августъ е къмъ края на вегитационния периодъ, а за нѣкои култури е свършенъ;

5) не сж взети подъ внимание и неповрѣденитѣ култури отъ останалото мѣсто дали не сж по-доходни и съ това да компенсиратъ до извъстенъ разиѣръ щетитѣ;

6) не е видно наемателя проявилъ ли се е като добъръ стопанинъ и направилъ ли е и какви сѣоржжения за запазване и отклоняване пороищата и отъ тукъ да се извади заключението—дали той, наемателя, не е виновенъ въ нехайство, защото градината като подъ вода, тя винаги е застрашена отъ пороища и срещу тѣхъ наемателя трѣбва да прави и поддържа въ изправностъ сѣоржжения—вади, окопи и др.;

7) най-сетне щомъ се решава въ името на „справедливостта“, трѣбваше да има преценка и за вредата на самата градина, като имотъ, отъ опропастеното пространство чрезъ затрупване съ камъне, пѣськъ и дървета и да се види—дали тая вреда не е по-голяма отъ оная, нанесена на наемателя и тогава да се сравняватъ тѣ за дветѣ равноправни договорящи страни и тогава да се решава по „справедливостъ“.

До тукъ разгледахме въпроса отъ неговата законно-правна страна. Нека да го разгледаме и отъ другата—по обичаитѣ, разума, съвѣсть и справедливостъ.

Общината отдава свой имотъ на наемателъ. Последния приема търга и сключва договора, като си прави смѣтка за всички възможности производство, цена, пазаръ, неоружай и пр. Общината тукъ запазва за себе си само опредѣленъ наемъ, безъ да влиза въ обработката като съучастникъ въ печалби, то нѣма защо да поема и отговорностъ за загуби и рискове. Наемателя, при щастливъ случай, нѣма да плати на общината повече отъ онова, което е уговорилъ и контрактъ и въ такъвъ случай той нѣма никакво морално право да иска намаление и отстъпки и при загуби и рискъ.

Другъ е въпроса при случай на общо народно бедствие, отъ какъвто характеръ и да е то. Тамъ вече всички понасятъ щети, тамъ си иматъ мѣстото отстъпки и облегчения, за да може бедствието да се понесе отъ всички равномерно и относително по-безболѣзнено. А това, отъ поука и тегло, е внесено и въ законодателствата.

На наемитѣ отъ имотитѣ очакватъ и разходи за посрещане обществени нужди. А задоляването на тия не е разумно да бжде въ зависимостъ отъ случайности и загуби

-щети, при които твърде често доминиратъ нехайството и добросъвестността на наематели и общественици-стопани.

Алтруизмъ и милосърдие, несъмнено, сж най-висшитѣ прояви на човѣшката и християнска добродѣтель. Тѣ обаче неможе и небива да се правятъ и да ставатъ за смѣтка на общественитѣ интереси. Частния интересъ въ всички случаи трѣбва да остѣпва предъ обществения.

Общественитѣ доходи, поне констатиранитѣ-фиксиранитѣ, трѣбва да си постѣпватъ напълно и редовно; тѣ небива да се застрашаватъ отъ какви и да сж случайности и отъ ефтино продавано милосърдие, защото на тѣхъ гледатъ и очакватъ, както казахме, сумма отворени социални нужди—не се ли спазва това, задоволяването на тия нужди става проблематично.

А това не е нито разумно, нито съвестно, нито пъкъ и справедливо.

Решения на Шуменската Окр. Сметна Палата.

Неправилно изплатеното презъ 1924—25 год. общинско възнаграждение на учителитѣ и повърнато, се внася на оползотворение, като излишекъ по бюджета за 1924—25 год.

Ш. Окр. См. Палата, въ заседанието си отъ 21. XII. 1926 г., като се занима съ писмото на Председателя на Я. учил-но настоятелство подъ № 39—926 год. съ следното съдържание.

Съ решение отъ Ш. Окр. См. Палата е начетенъ касиера на Я-то българско училищно настоятелство, Д. М-въ, да внесе въ училищната каса сумата 2323 лева, защото неправилно е изплатилъ общинското възнаграждение на учителитѣ за време отъ 1. IV. 1924 год. до 1. I. 1925 год. въ размери по бюджета за 1924—25 год., утвърденъ презъ м. Януари 1925 година, като е считалъ че и учил-тѣ бюджети, както общинскитѣ презъ нея година, сж въ сила отъ 1. IV. 1924 година.

Тази сума е повърната и внесена въ учил-та каса срещу квитанция по текущата фин. година. Въ тази квитанция е отбелязано, че сумата (2323 лв.) е внесена отъ касиера Д. М-въ като начетъ по решение на Ш. Окр. См. Палата

подъ № 2322—926 год. Квитанцията се изпрати въ палатата заедно съ писменитѣ обяснения на касиера по това решение. Като съобщава това, председателя на Я-то Уч-но Н-во запитва:

Горнята сума (2323 лв.) следва ли да се изразходва за нужди по текущата финансова 1926—27 година или следва да се внесе като излишекъ въ Б. Народна Банка за смѣтка на фин. 1924—25 година?

Р е ш и: да се съобщи на Председателя на настоятелството въ с. Я., че сумата трѣбва да се внесе на оползотворение, като излишекъ за смѣтка на 1924—25 фин.-година.—

Бележка редакциятъ: Ние не сме съгласни съ това решение на палатата, защото при връщането на тая сума се изрезава квитанция не отъ бюджета за която е излишека, а отъ тоя за следното бюджетното упражнение кждето минаватъ не като възстановление кредита а като остатки отъ ликвидирани бюджета, следователно тия суми може да се изразходва за текущи бюджетни нужди, защото, ако тия суми не бе неправилно платена, то тя безъ друго чуеше да бжде похарчена за други училищни нужди.

Другъ би билъ въпроса. ако тая сума бе внесена като възстановление кредита. тогава непременно идеше да се отрази като излишекъ.

Всѣки предприемачъ е длъженъ да изпълни възложеното му предприятие точно споредъ поемнитѣ условия и приложенията.—

Ш. Окр. Смѣтна палата, въ заседанието си отъ 21. VII 926 год., като се занима съ писмото на общинския бирникъ на гр. Попово подъ № 6906 отъ 14. XII. 926 год.; съ следното съдържание:

Поповски градск-общински съветъ, презъ 1923 год. по тържната преписка, е възложилъ върху предприемача инженеръ Н. въ Н. отъ гр. Г., доставката на известно количество погонни метри бордюрни камани. По разни причини доставчикъ не е изпълнилъ поемнитѣ условия, като е закъснѣлъ съ доставката и пр.. Съвета съ протоколи № 16 отъ 18. III 925 г. и № 26 отъ 28. X. 926 г., съгласно заявлението на сщия доставчикъ, е решилъ, щото да се ликвидира съ преписката, като дава единъ месецъ срокъ на предприемача да достави още 300 пог. метра бордюри за цената 188 лева франко га-

рата, когато пъкъ съгласно тържната преписка, цената на погоненъ метъръ е била 188 лева, но съ поставянето имъ на мѣстото, понеже навлото и цената на камънитѣ отъ 1923 година сж били повишени значително до сега.

Понеже съвета прави отстъпка поставката на бордюр. камъни съ по 30 лева на погон. метъръ, то ако изплатя сумата, съгласно решението на съвета, дали нѣма да бжда начетенъ за разликата отъ 9,000 лева, цѣлата стойностъ за поставката имъ.

Р Е Ш И:

да се съобщи на обинския бирникъ на гр. Попово, че съгласно чл. чл. 169 и 182, ал. I отъ закона за Б. О. П. и чл. 28 отъ закона за задълженията и договоритѣ предприемача, е длъженъ да изпълни възложеното му предприятие точно споредъ поемнитѣ условия и приложенията му. Изключение отъ това може да се допусне само въ случаитѣ означени въ чл. чл. 180, 181, 183 и 185 отъ сжщия законъ.—

Когато известенъ параграфъ отъ бюджета е подделенъ на пунктове, трѣбва да се издава отдѣлна платежна заповѣдь за всѣки пунктъ.

Ш. Окр. Смѣтна Палата, въ заседанието си отъ 21. XII. 1926 год., като се занима съ писмото на председателя на Учил. Н-во въ с. А. подъ № 35 отъ 5. XII. 1925 год., съ следното съдѣлжание:

Въ училищния бюджетъ за 1926—27 фин. година по разхода, гл. 1, § 2—заплати, възнаграждения и дневни пари —има предвидени суми по нѣколко пункта, а именно: п. п. 1, 3, 4, 6, 7.—Понеже тѣ сж отъ единъ и сжщи параграфъ, макаръ и отъ различни пунктове, може ли да се трѣбватъ въ една ведомостъ и ако може, то за цѣлата сума една платежна заповѣдь ли ще се издава или за всѣки пунктъ отдѣлна платежна заповѣдь.—

Р Е Ш И:

Да се съобщин а Председателя на учил-то н-во въ с. А., че възнагражденията предвидени въ отдѣлни пунктове на единъ и сжщи параграфъ отъ разходния бюджетъ, могатъ да се трѣбватъ съ обща ведомостъ, обаче изписването имъ на разходъ да се извърши за всѣко едно възна-

граждение, по съответния пунктъ, съ отдѣлна платежна заповѣдь.

Отъ кого се събиратъ извънреднитѣ кооперативни вноски за водоснабдяване селата.

Ш. Окр. См. Палата, въ заседанието си отъ 21. XII 926 год., като се занима съ писмото на кмета на с. З. подъ № 1429 отъ 9. XII 926 год., съ следното съдържание:

Въ бюджета на обината ми за 1926—27 фин. година, § 27, буква „б“, приходната частъ, има вписана текстуално следната сума: „Отъ жителитѣ на с. З. извънредни кооперативни вноски за водоснабдяване на с. З.—45,000 лева“. Сжщата сума е вписана и въ разходната частъ, § 30 п. 1. Моля да ми се поясни, дали общинския сѣкр.-бирникъ ще я събира или държавния бирникъ.

Реши: да се съобщи на кмета на с. З., че сумата 45,000 лева, предвидена по § 27, буква „б“ на приходната частъ на бюджета, за извънредна кооперативна вноска за водоснабдяване на с. З., трѣбва да се събира отъ общинския секретарь-бирникъ.

На следва да се правятъ 8% пенсионни удръжки отъ възнагражденията на участъковитѣ медиц. фелдшери, акушерки, ветеринарни фелдшери и държавния лесничей.

Ш. Окр. Смѣт. Палата, въ заседанието си отъ 21. XII 926 год., като се занима съ писмото на кмета на с. Ч. подъ № 2258 отъ 11. XI 926 год. съ следното съдържание:

Моля да ми се поясни, следва ли да се правятъ 8% удръжки за пенсия върху плащанитѣ отъ общината възнаграждения на участъковитѣ—акушерка, медицински фелдшеръ ветеринаренъ такъвъ, държавния лесничей и др. такива,

Р Е Ш И:

Да се съобщи на кмета на село Ч., че отъ възнагражденията, плащани отъ общината на участъковитѣ акушерка, медицински и ветеринаренъ фелдшери и на държавния лесничей, не следва да се правятъ 8% удръжки за пенсия.

Внесени редовни кооперативни вноски за сметка на дадена община от държавния бирник по изключение.

Ш. Окр. См. Палата, въ заседанието си отъ 21 XII. 1926 година, като се занима съ писмото на кмета на с. К. подъ № 1306 отъ 29. XI. 1926 година, съ следното съдържание:

Втори К-и държавенъ бирникъ съ писмо № 761/1926 г. ми прища единъ вносенъ листъ съ контроленъ № 7500 на сума 8469 лева, за внесената отъ него редовна кооперативна вноска, на общината ни по бюджета за фин. 1925—26 година, съ което си писмо иска да му се издаде нужната квитанция.

Моля отговорете ми, може ли секр.-бирника ми да му даде квитанция, когато въ бюджета за настоящата фин. година, който е утвърденъ вече, нѣма предвидени суми, като дългъ за изплащане на вѣршенитѣ кооперативни вноски или не и какво да се направи, ако следва да му се даде квитанция, за да се изпише на разходъ тази сума.

Р Е Ш И:

Да се съобщи на кмета на с. К., че трѣбва, по изключение, да приеме вносния листъ и да издаде на държавния бирникъ нужната квитанция за него отъ спомагателната квитанционна книга и да държи този вносенъ листъ въ общинската каса като наличностъ до предвиждането на сума та на приходъ и разходъ въ следующия бюджетъ.

Изплащане дългове безъ да има изпълнителни листове, но предвидени и утвърдени по § 29 на общинскитѣ бюджети.

Шуменската Окр. См. Палата, въ заседанието си отъ 21. XII. 1926 година, като се занима съ писмото на кмета на с. Н. подъ № 1671 отъ 10. XII. 1926 година, съ следното съдържание:

Моля да ни се съобщи, можеме ли да изплащаме дългове, предвидени и утвърдени по § 29 отъ разходната частъ на бюджета ни, безъ да има изпълнителенъ листъ или не.

Имаме предвиденъ и утвърденъ кредитъ въ бюджета си

по 29 съответната сума за „Изплащане дългове по изпълнителни листове“.

РЕШИ:

да се съобщи на кмета на с. Н., че дълговетъ на общината по чл. 62 отъ закона за селскитѣ общини и чл. 233, буква „в“ отъ правилника за прилагането на сѣщия законъ, могатъ да се изплатятъ отъ кредита утвърденъ по § 29 отъ разходната частъ на бюджета, независимо отъ това, дали за тѣзи дългове кредиторитѣ притежаватъ или не изпълнителни листове, стига само тия дългове да сѣ законосъобразнопоети.

При отцепване, новата община поема изплащането на съответната частъ отъ заема, който е правенъ преди отцепването за нуждитѣ на отцепеното селище

Шуменската Окр. См. Палата, въ заседанието си отъ 21. XII. 1926 год., като се занима съ писмото на кмета на с. Д., подъ № 2634 отъ 16. XII. 1925 год., съ следнѣото съдържание:

Общината ни е отдѣлена отъ Е. такава на 14. IX. 1925 година. Въ състава на така отцепената ни община влиза и село К.

Презъ 1924 год., когато казаното село К. е било още въ състава на Е. Д-та община, последната е строила три (3) училища: едно въ гр. Е.-Д., друго въ с. К. и трето въ село С., като за целта е сключила заемъ отъ държавата на свое име съ задължение да го погаси въ даденъ срокъ (30 години). Д н е с ъ, когато вече с. К. е въ състава на нашата община, погашението на съответната частъ отъ заема следва да се прави отъ насъ — Д. община.

Това се признава отъ общинския ни съветъ и отъ К. училищно настоятелство. Нуждния за погашението на заема кредитъ е предвиденъ по бюджета на К-то учил. Н-во.

Държавата, обаче въ лицето на Б. Н. банка иска погашението да става само отъ Е. Д-а община, понеже тя е сключила заема и издава разписка на името на казаната община.

При това положение К. училищно Н-во, макаръ и да иска да напрази погашението, не може, тъй като нѣма кой да му издаде оправдателенъ документъ.

Моля да ми се поясни какво е възможно и необходимо да се направи.

РЕШИ:

Да се съобщи на кмета на село Д., че за оправдаване на сумата, която К-то училищно настоятелство ще внесе на Е. Д-та градска община, за погашаване заема, сключенъ отъ сжщата градска община за постройка на училищно помещение въ с. К., може и достатъчно ще бжде, ако къмъ платежната заповѣдь за оправдаване, на разхода се приложатъ: 1) квитанция отъ Е. Д-а градска община, издадена отъ извънбюджетната ѝ квитанционна книга обр. № 16 и 2) преписъ отъ оригиналната разписка, издадена отъ Б. Н. Банка, срещу направеното погашение на името на Е. Д-а градска община въ смисълъ, че се оправдава припадающата се на К. учил. Н-во сума, за която е издадена квитанция отъ Е. Д-а градска община подъ № . . . отъ . . . за . . . лв.

Когато отчетниците при общините и учил. Н-ва теглятъ отъ внесените въ списковната каса при телеграфопощенските станции суми, следва да представятъ на последните кочана квитанция.

Шуменската окр. смѣтна палата, въ заседанието си отъ 21. XII. 1926 година, като се занима съ писмото на председателя на учил. Настоятелство въ с. С-ръ подъ № 13 отъ 24. XI. 1926 год., съ следното съдържание:

Съгласно § 19 отъ правилника за уредбата и управлението на училищните фондове, капиталитъ на общия училищенъ фондъ се влагатъ само въ Българската Земледѣлска Банка и въ Българската Централна Кооперативна Банка.

Споредъ това касиеритъ сж длъжни непременно да изтеглятъ училищните капитали, вложени въ други кредитни учреждения и да ги внесатъ въ споменатите по-горе банки.

Училището ни има такава сума въ Върбишката спестовна каса, която за изтеглянето ѝ иска да изреже касиера квитанция отъ квитанционната книга на настоятелството. Този въпросъ ни поставя въ едно трудно положение и ни кара да се съмняваме, че касиера щомъ издаде квитанция за въпросната сума, безъ да има такива суми предвидени на приходъ и разходъ въ бюджета, ще бжде начетенъ.

РЕШИ:

Да се съобщи на председателя на учил. н-во въ с. С., че отдѣлението за спестовната каса при главната Дирекция на пощитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ, по искане на М-то на Вътрешнитѣ работи и Народното Здраве, съ окръжно № 96/137,827 отъ 20. III. 1924 година е наредило независимо отъ формалноститѣ, предвидени въ чл. чл. 79 и 80 отъ правилника за спестовната каса, при изплащането суми по спестовни книжки, издадени на името на общински управления и училищни настоятелства, да се изисква кочанна квитанция за получената отъ тѣхъ сума, която да прилагатъ къмъ заявлението обр. 142, като същевременно чиновника при спестовната каса изисква и самата имъ квитанционна книга, която всѣки секретарь-бирникъ и училищенъ касиеръ, въ такива случаи, е длъженъ да носи съ себе си, за да може на гърба на втората разписка, която остава къмъ кочана на квитанционната книга, да завѣрjava съ подписа си, че такава сума е изплатилъ.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

32 Въпросъ. Секретарь-счетоводителя на учил-то настоятелство с. въ Ч., О.-Пазарска околия запитва:

Следъ приключване бюджетното упражнение за 1923/24 фин. година учил. Н-во въ с. Ч., се яви излишекъ на сума 3246 лева, отъ който, възъ основа нареждането тогава на окр. постоянна комисия, касиера е далъ 3,000 лева на учил-то н-во въ с. Х., като взаимообразна помощъ за обзавеждане на новооткритото училище въ това с. Х., а останалата частъ е внесълъ на оползотворение. При провѣрка отчета на уч-то н-во въ с. Ч. за 1923—24 год., окръжната смѣтна палата е начела касиера за горнята сума 3,000 лева, невнесена на оползотворение, съгласно § 178 отъ правилника за уч-тъ. Наст-ва моля обяснете, какъ може да се ликвидира съ тази нередовностъ и да се оправдае този начетъ отъ касиера.

Отговоръ. Понеже въпросната сума 3,000 лева, съ която е начетенъ касиера на Ч-то училищно настоятелство, произлиза отъ невнесенъ на оползотворение излишекъ отъ приключеното бюджетно упражнение за финансовата 1923/24 година на същото училищно Настоятелство, а е дадена неправилно заемообразно, като помощъ на Х-то училищно настоятелство, то за да се ликвидира съ тази нередовностъ и да оправдае този начанъ касиера, ще се направи следното:

1) Ако Х-то училищно настоятелство има въ разходната частъ на своя бюджетъ предвидена и утвърдена тази сума, за връщането ѝ на Ч-то училищно настоятелство (по §-а за дълговетъ или по специаленъ за тази цѣль параграфъ, мотивирано съ това, че сумата е била получена отъ Х-то училищно настоятелство, като помощъ до възвръщането ѝ), то ще я внесе направо въ касата на Ч-то училищно настоятелство] срещу квитанция отъ извънбюджетната квитанционна книга. Тази квитанция ще послужи на Х-то училищно настоятелство за прилагане къмъ платежната заповѣдъ по горепосочения параграфъ. А училищното настоятелство въ с. Ч. отъ своя страна ще внесе веднага тази сума въ своя общъ училищенъ фондъ, съгласно § 19, ал. последня и § 37 отъ но-

вия правилникъ (Д. В. брой 77/926 г.) въ Б. З. Банка срещу вносенъ листъ или писмо. Преписъ отъ този вносенъ листъ или писмото, завѣренъ отъ председателя на училищното настоятелство ще се даде на касиера въ с. Ч., който ще го приложи къмъ заявлението си до Палата, съ което (обгербавано съ 3 лв.) ще иска, съгласно чл. 71 отъ [закона за Върховната и окр. Смѣтни Палати, да се допусне прегледъ на решението № 3372/926 година, като се мотивира, че тази нередовностъ е извършена на врѣмето си по нарежданieto на Ш. окр. Постоянна Комисия.

2) Ако Х-то училищно настоятелство нѣма гласуванъ и утвърденъ такъвъ разходъ по текущия си оюджетъ, то касиера на с. Ч. ще внесе тази сума отъ свои средства въ касата на училищното настоятелство въ с. Ч. по сжщия начинъ, а Х-то училищно настоятелство на свой редъ ще я предвиди като дългъ къмъ касиера въ с. Ч. въ следующия си бюджетъ. Следъ утвърждаването, когато ще му се изплаща, той ще трѣбва да представи къмъ разписката си и квитанцията отъ Ч-то училищно настоятелство, че е внесалъ тази сума.

3) Припадающитѣ се лихви, до вписането на сумата, както за едина, така и за другия случай, касиера ще внесе срещу отдѣлна разписка отъ Ч-то училищно настоятелство, която то ще изреже отъ редовната си квитанционна книга по §-фа „глоби и пр.“ на текущия му бюджетъ. Тази квитанция, той ще приложи тоже къмъ горепоменатото заявление, съ което ще иска новъ прегледъ. Ако ще иска да дири тѣзи лихви отъ Х-то училищно настоятелство, той ще вземе удостовѣрение отъ Ч-то училищно настоятелство, за че ги е внесалъ срещу еди—каква квитанция и по кои причини.

33 Въпросъ. Секр.-бирника на с. У. запитва:

1) Излишека отъ приключеното бюджетно упражненіе за 1921 год. по решение на общинския съветъ, надлежно утвърдено, внесохъ въ общинската каса за 1922 фин. година срещу квитанция отъ редовната квитанционна книга. За този излишекъ съмъ начетенъ отъ Ш. Окр. См. Палата съ призремененно решение, въ което е пропуснато да се каже, че той е останалъ въ документи. Моля да ми се поясни, какъ ще мога да оправдая този начетъ и въобще какъ да отстраня тази нередовностъ.

2) Върху патентитѣ за право продаване на спиртни питиета за 1926 год. съмъ събиралъ 100% общ. връхнина, каквато бѣше утвърдена по бюджета за 1925 год., обаче патентна стойностъ, която споредъ менъ тожже е следвало да събера, тогава съмъ пропусналъ да събера.

Мога ли сега да я събера като недоборъ?

3) По тази год. бюджета има предложено да постъпи по § 8, п. д. 100% общинско право върху патентитѣ за право търгуване съ спиртни питиета и по п. „е“—60% данакъ върху патентитѣ за право произвеждане и продаване спиртни питиета и тютюнъ. Следва ли сега при издаване на патентитѣ за 1927 година да събера тѣзи връхнини, плюсь патентната.

Отговори: 1) Появата на излишека въ документи когато сте приключили бюджетното упражняние за 1921 ф. год., показва, че при операциитѣ си презъ допълнителното тримесечие на 1921 бюд. год., което съвпада съ първото такова на 1922 бюдж. година, не сте разграничавали строго приходитѣ за едната и за другата година. Безъ друго Вие сте изплащали разходи за смѣтка на фин. 1921 година отъ приходитѣ за 1922 год. презъ това допълнително 3—месечие.

Следвало е да бждете начетенъ само съ съответната лихва, защото веднажъ сумата по този излишекъ, записана на приходъ по общинския бюджетъ правилно или неправилно, не е основателно да се иска повторното внивание въ общинската каса на сжщата тази сума (излишека).

За да се отстрани тази нередовностъ, ще трѣбва да се предвиди сумата отъ въпросния излишекъ на приходъ по т. г. бюджетъ или въ нѣкой допълн. такъвъ и следъ утвърждаването имъ ще запишете тази сума на приходъ срещу редовна квитанция. Но понеже имате вече записана тази сума на приходъ, то за да оправдаете начета си, ще изпратите или преписъ отъ този бюджетъ, или увѣрение отъ общинското управление, за че излишека отъ 1921 год. е гласуванъ и утвърденъ на приходъ по единой бюджетъ. Уформяването на документитѣ, въ които се е изразило излишека, ще стане по § 29, ако разходитѣ по тѣхъ сж поети законосъобразно.

2) Веднага съберете стойността на патентитѣ, защото при ревзия непременно ще бждете начетенъ съ тия суми

заедно съ 10%, глосби, лихва отъ денетъ отъ когато е слѣдвало да постѣпятъ тия суми.

3) Не слѣдва, защото тия налози се отмѣниха.

34 Въпросъ: Д. Секр. бирникъ, запитва:

Общинскиятъ ни съветъ уволни разсилния при общината и назначи за разсилень едно малолетно момче на 15 години. Моля, да ми се поясни, ако му изплатя заплатата, ще бжда ли начетенъ или не.

Отговоръ. Никде въ Закона за държавнитѣ служители, които се прилага къмъ служители, при изборнитѣ учреждениа, не е казано, че непременно служителя трѣбва да има навършени 21 година — пълнолѣтие. Като се има предъ видъ това и положението прокарано въ закона за пенситѣ на държавнитѣ и изборни служители, че прослуженитѣ въ малолѣтство години може да бждатъ признати за пенсионни, ако лицето е плати на пенсионния фондъ удръжитѣ за изслуженото време, зачита за пенсия, слѣдва да се заключи, че малолѣтенъ може да бжде назначаванъ на служба, особено разсилническа, за която не се изисква особена износливостъ въ тѣлослужението. пълнолѣтие и пр., защото въ много наши общини тая служба се заема отъ по млади отъ 21 година хора. На назначения разсилень можете да плещате

35 Въпросъ. Секръ-Бирникъ на с. С. запитва

Съ протоколно решение на общинския ни съветъ, надлежно утвърдено отъ Ш. Окр. Управителъ, е натоварена специална комисия, която да намѣри и спазари помещения за медицинска и ветер. амбулатории и трасировачень участъкъ въ селото ни, като съ наемодавцитѣ да склучи договоръ. Сжшата намѣри подобни помещения и склучи договори съ годишенъ наемъ по-малко отъ 6000 лева, които договори сж удобрени отъ общ. сжветъ и надлежно утвърдени отъ Господина Ш. окр. Управителъ, както протокола така и договора. Ето защо моля да ми се съобщи, слѣдва ли тия договори да бждатъ нотарнално заверени и ако не се заверятъ, ще ли бжда начетенъ.

Отговоръ. Наистина чл. 235 отъ Правилника за Приложение Закона за Б. О. П. предвижда, щото договоритѣ въ проектъ да се изпращатъ на утвърждение, слѣдъ което се заверяватъ, но никжде, нито въ тоя правилникъ, нито пъкъ въ самия законъ за Б. О. П. е казано, че тия договори обязательно се завѣрватъ нотариално, както това е казано за утвърждаването на докоговоритѣ „въ едина и въ другия случай договоритѣ трѣбва да бждатъ утвърдени“. Нашето мнение по тоя въпросъ е слѣдното: тия договори може да бждатъ и не завѣрени нотариално, защото самата завѣрка на нотариуса не е нищо друго, освѣнъ удостовѣряване че лицата, които подписватъ договора сж подписали саморжчно. Като се има предъ видъ обаче, че общината познава своитѣ хора, а често и самитѣ имъ саморжчни подписи, и че тия хора винаги подписватъ въ присѣствието на Кмета и секретаръ-бирника, които достатъчно се гарантиратъ отъ фалшифициране подписитѣ, ние идваме до нашето заключение, че не заверяването на договоритѣ за наемане здания даже и други такива, на които полагатъ подписи лица лично познати на общината, не може да бжде прецедентъ за начети.

Но понеже това е само наше мнѣние, ние не искаме да Ви ангажираме съ това. Ето защо съвѣтваме Ви, да отнесете тоя въпросъ до съответната окр. Сметна Палата.

36 Въпросъ Д. Общ. Кметъ запитва. презъ 1924 год. постѣпихъ кметъ на нашата община. Заварихъ една постройка недоизкарана, на която искарването беше належаще. За цѣлтъ нѣмаше гласуванъ бюджетъ и кредитъ.

Направена беше постѣпка за заемъ отъ държавата, но кога щеше да се отпусне не се заеше. Общинския съвѣтъ ме натовари да склуча вътрешенъ заемъ изъ селото или другаде безъ каквито и да било формалности, да разходвамъ сумитѣ като отчетникъ само и само да се искара помѣщението на прогимназията. Това сторихъ като отъ нѣколко мѣста на своя отговорностъ склучохъ заемъ за 150,000 лева съ разчетъ, че следъ като общината се сдобие съ средства отъ заема да ми се повѣренатъ сумитѣ. Изкарахъ постройката, като всички разходи който правихъ действувахъ като кметъ и за сметка на общината.

Разходите съмъ прѣзиль въ авансъ на предприемача обаче съ уговорка че тоя авансъ е срещу IV привремена ситуация.

(Документи които ще се дадѣтъ на секр.-бирника следъ като ситуацията впоследствие ѣбже готова при гласуване за да ми се дадѣтъ сумитѣ за да ги повърна отъ кждето съмъ ги взелъ).

Но когато дойдѣ време да придамъ смѣтко-разпискитѣ на секр. бирника за да ми брои сумата която пѣкъ да задържи отъ плащането на предприемача по готовата IV ситуация секр. бирника отказа да ми изплати една разп. на сума 45000 л. защото предприемача билъ му телеграфиралъ да я не плаща защото била невалидна (въ смисълъ че билъ я подписалъ но пари не билъ получилъ отъ мене.)

Казахъ на секр.-бирника да я изплати, защото азъ съмъ касиеръ шефъ и пр. притежавамъ саморочно написано и подпечатана сметко-разписка, натоваренъ съмъ отъ съвета да авансирамъ предприемачу да се отчитамъ и пр. следователно мене трябва да върва, защото единственъ оправдателенъ и солиденъ документъ е см. разписката (справка правил. За б. о. и предприятия) обаче други 4 до днеска отказва да стори това.

Общ. съветъ се занима съ това, протоколира всичко и го застави да одържи тая сума отъ плащанията на предприемача и я предаде на мене като върне см. разписката и я предявя на предприемача, обаче при все това пакъ неще да плаща защото онзи оспорвалъ въпросната разписка.

Съ една дума секр.-бирника взема подъ внимание твърденията на предприемача, а пѣкъ моето оставя безъ последствие, ако и предприемача да е частно лице и азъ неговъ шефъ разпоредителъ по бюджета и пр.

Както първия съветъ така и настоящия, държаха постановление съ което заставляватъ секр.-бирника да ми плати сумата за смѣтка на предприемача и приеме смѣтко-разписката отъ мене и предяви нему обаче до колкото се схваща че окр. управителъ, ако и да вижда основанията ми все пакъ неще да утвърди това решение, ако и никаде да не е казано, че подлежи на утвърждение.

Нито описва основанията си за неудобрието му, нито пѣкъ съобщава че подобно решение не подлежи на такова

удобрение. Най-важното е че не се съобщава защо го не утвърждава за да можем да го обжалваме. Така или иначе сумитѣ не ми се плащатъ и азъ не знамъ що да правя.

Напоследъкъ общ. съветъ взема та гласува допълн. бюджетъ съ други приходни източници, за да ми плати сумата отъ свои средства и после кредитира да се разпрavia съ общ. като пъкъ съ друго решение застава секр.-бирника да задържи тая сума (по доп. бюджетъ) отъ гаранцията на предприемача обаче Окр. управителъ пакъ неще да ги одобри (допъл.) бюджетъ и решението.

Съ една дума излиза, че на предприемача искането се уважава а моето като кметъ и онова на съвета не се удобрява, ако и да сме длъжностни лица натоварени съ управата на общината и приложението на законитѣ.

Задавамъ си въпросъ ами азъ като съмъ толкова толкова годишенъ секр.-бирникъ правилъ съмъ толкова много разходи и ако моитѣ подписвачи телеграфиратъ до смѣтната палата при разглеждане отчета ми, че не сж получили суми отъ мене ако и да са ми подпосали см. разписки и палатата вземете това за модусъ, какъ ще изправимъ и кждѣ ще излезе краятъ?

Чудна работа! Подобенъ случай не ми се е случвалъ другъ пътъ и сигуръ затова ми се вижда чудно. Даденъ авансъ да не може да се удържи при редовното плащане.

Ето защо моля въ едно скоро врѣме да ми отговорите подробно какъ трѣбва да постъпя за да си прибера сумата 45000 безъ сждъ, което е най важно, или пъкъ, ако не маже да завеждамъ на време дѣло и то спремо кого и къмъ двете страни или само къмъ едната отъ тѣхъ—общината или предприемача

Отговоръ

Веднага искайте съ заявление до сжда да се наложи обезпечение върху сумата която има да взема предприемача отъ общината, като къмъ заявлението си приложишъ като доказателство разписката дадена отъ предприемача. (вижъ чл. 533 п. 1 отъ закона за Гражданското Сждопроизводство

Следъ това на общо основание завеждате искъ противъ предприемача, защото той е лицето, което се е облагодетелствувало.

Другъ начинъ на разрешение на тоя въпросъ нѣма, защото, отказва на секретарь-бирника въ случая, когато нѣма съгласието на предприемача, да Ви изулати сумата е основателенъ, тъй като той може да удържи и да предава другиму вземания, само когато имо съдебно решение.

ХРОНИКА

Собственост по обстоятелствена провѣрка.

Съ закона отъ 15. VII. 1926 годнна, публикуванъ въ 82 на „Държ. вестникъ“, се измѣни начина на снабдяване съ нотариални актове по обстоятелствена провѣрка.

Лицата, които нѣматъ нотариални актове, ще подадѣтъ декларация въ общинското управление. Заинтересованитѣ ще попълнятъ тия декларации въ три месеченъ срокъ, отъ какъ сж били поканени да сторятъ това и ще ги предадатъ въ общината.

Общинското управление попълня тия декларации съ имената на околнитѣ лица, които ще се разпитватъ като свидетели и ги изпраща на Нотариуса или Мирови сждия, на района на които се намира недвижимия имотъ.

Нотариусътъ или Мирови сждия правятъ обстоятелствена провѣрка на самото мѣсто, дѣто и събиратъ митата и беритѣ.

До сега се събираше по чл. 34 а. отъ закона за нотариуситѣ 3% върху стойността на имота, а отъ сега се взима мито 1 за хиляда върху стойността на имота и 2 на хиляда по закона за пострѣйка на сждебнй сгради или всичко 3 на хиляда.

Гербовъ налогъ ще се взема половинъ на сто върху стойността на имота.

Такситѣ и беритѣ ще се събиратъ въ тия размѣри, само до 1. VII. 1928 година до когато е въ сила и законътъ. Следъ тази дата ще се плащатъ досегашнитѣ мита и берии.

Следъ като нотариуса или мирови сждия издаде нотариаланъ актъ, съобщава служебно на данъчния началникъ, за да се впишатъ имотитѣ въ данъчнитѣ книги, ако по рано не сж били вписани на името на собственика.

Ето единъ удобенъ, а сщеврѣменно изиосенъ начинъ за снабдяването на собственици на имотъ съ нотариали актове.

Това тѣ сами никога не ще да сторятъ, но ако има деятелни секретарь-бирници, то тѣ съ своята агитация, могатъ да допренесѣтъ полза и то твърде голѣма както за самитѣ собственици, така и за общинскитѣ каси, защото отъ тия обстоятелствени провѣрки ще да има да постѣпятъ много приходи по § 8 п. 2 на общинския бюджетъ.

Едно и най-важното, обаче не трѣбва да се забравя, че въ книжарница „ОБЩ. ОТЧЕТНОСТЪ“ се намиратъ най-пълнитѣ декларации, заедно даже съ протокола на нотариуса, за тия обстоятелственни провѣрки.

Новитѣ такси, които се събиратъ отъ всички сждебни мѣста и лица включително и отъ нотариуситѣ и мировитѣ сждии, следъ издаването на закона за построяване сгради за сждебни мѣста въ Царството, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“ бр. 83 отъ 16. VII. 1926 година влѣзълъ въ сила отъ сжщата дата, сж следнитѣ:

1. Отъ цѣната на всички искови молби, искания за издана на изпълнителни листове по протестиране ефекти, ипотечни актове и отъ апелативни жалби по 2 на хиляда.

2. Отъ всѣки дѣлъ при извършване дѣлби доброволни или сждебни отъ лева 20 до 200.

3. При издаване на какъвъ да е документъ (оригиналъ или преписъ) отъ всички сждебни мѣста и лица: включително духовнитѣ, сждиитѣ изпълнители и адвокатскитѣ съвѣти по лева 5.

4. Всѣка издадена плащана призовка и съобщение по граждански търговски и углавни дѣла отъ частенъ характеръ по лева 2.

5. Отъ всѣки протестъ и устно или писмено предъ секретаря на сжда пълномощно по лева 3.

6. Отъ углавни дѣла частенъ характеръ подсждни на мировитѣ сждилища по лева 20.

7. Отъ углавни дѣла отъ частенъ характеръ, подсждни на окръжния сждъ по лева 30.

8. Върху митото при регистриране на акционернитѣ дружества по 10%.

9. При регистриране на търговска фирма лева 50 и за всѣка промѣна въ фирмата и за даване и отнемане прокура лева 20.

10. За всѣка плащана обява въ „Държавенъ вестникъ“ лева 5

11. Отъ цената на актове за обстоятелственна провѣрка, замѣна, дарения, нотариално завѣщание и зестрални актове по 2 на хиляда.

12. Отъ всѣки обезпечителенъ листъ на мировия сждия по лева 10.

13. Отъ всѣка обезпечителна заповѣдь и изпълнителенъ листъ на окръжния съдъ по лева 20.

14. Отъ присъденитѣ суми по арбитражнитѣ дѣла 2 на хиляда.

15. Отъ всѣка жалба подавана до окръжнитѣ сѣдилища, съгласно чл. 27 отъ закона за благоустройството, както и отъ жалбитѣ по обжалване дворищни и улични регулации. по 50 лв.

15. Отъ всѣка молба за усыновяване по лева 200.

16. Отъ всѣко предадено на нотариуса за пазене тайно завѣщание по 300 лева.

17. Отъ всѣка жалба подадена противъ действията на сѣдиитѣ изпълнители по лева 20.

18. За всѣка жалба противъ решенията на общи събрания на акционерни дружества по лева 100.

Въ сѣщия фондъ постъпватъ.

а) Конфискузанитѣ суми съ присѣди по закона за защита на Държавата, макаръ престѣплението да е амнистирано.

б) Не полученитѣ и неизтеглени обратно въ срокъ отъ една година депозитни суми за свидетели и вещи лица по граждански, търговски и углавни дѣла отъ частенъ характеръ за оглѣдъ и мѣстни дознания.

в) Глобитѣ налагани по избирателния законъ.

г) Лихвитѣ на сумитѣ, които сѣдиитѣ изпълнители внасятъ въ банката съгласно чл. 26 отъ закона за сѣдебнитѣ пристави, както и събранитѣ до сега лихви и

д) Неизтегленитѣ до една година отъ решаване дѣлата касационни депозити по всички дѣла, които касационнитѣ жалби сѣ уважени и

е) Неполученитѣ въ шестмесеченъ срокъ отъ поканване чрезъ „Дѣлжавенъ вѣстникъ“ суми на частни лица, събрани по изпълнителни дѣла до края на 1920 година.

Сумитѣ за фонда се събиратъ отъ надлежитѣ длъжностни лица въ пари или фондови марки, които комитетътъ за управлението на фонда ще издаде. Постѣпленията въ фонда ще се внасятъ на лихвенна смѣтка въ едно отъ държавнитѣ кредитни учреждения—по указания на сѣщия комитетъ.

Редакцията моли, ония абонати, които задават въпроси на редакцията нека придружават въпроситъ съ 2 лева пощенска марка за отговоръ.

Издаденото отъ контрольора при Шуменската Окр. Сметна Палата К. М. Дюлгеровъ и бившия окръженъ проверителъ сега редакторъ на списанието „Общинска отчетност“ Н. Поповъ „Пълно ръководство по административната, Бюджета, Сметководството и Отчетността въ селскитѣ общини“ е намѣрило добъръ приемъ не само между селскитѣ общини, между училищнитѣ настоятелства, но и мѣжду Пост. Комисии, геадскитѣ общини и административнитѣ учреждения въ България, отъ които ежедневно се получаватъ множество поръчки.

За доказателство ние предаме по долу телеграмата на Господина Пашмаклъйски окръженъ Управителъ, съ която е искалъ да му се изпрати въпросното ръководство, а така сѣщо и окръжитѣ на постоянни комисии съ които е препоръчано ръководство.

„Изпратете ръководството по администрация бюджета сметководство селскитѣ общини съ наложенъ платежъ,

За окр. управителъ Янакиевъ

ВАРНЕНСКА
Окр. Пост. Комисия
№ 4762
15 XII 1926 г.
гр. Варна.

О к р ж ж н о.

До Г. г. Общинскитѣ кметове
въ Варненския окръгъ.

Контрольора при Сметната Палата Коста М. Дюлгеровъ заедно съ бившия окр. проверителъ Н. Поповъ сж издали напоследъкъ „Пълно ръководство по Админист. Бюджета, Сметководство и пр. на общинитѣ, книга твърде, полезна за всѣка община.

Комисията, въ желанието си това толкова полезно ръководство да го иматъ всички секретарь-бирници и училищни настоятелства. като настолна книга, препоръчва на всички общини и училищни настоятелства въ окръга да си набавятъ по 1—2 екземпляра.

Председателъ: М. Бояджиевъ.

Окр.-Бирникъ: Г. Атанасовъ.

ШУМЕНСКА
Окр. Пост. Комисия

№ 9475

13. XII 1926 год.

Шуменъ.

Окръжно.

До Г. Г. Общински Кметове
и Председателитѣ на Училищ-
нитѣ настоятелства въ окръга

Не сж редки случантѣ, когато комисията добива сведения, какво мнозина отъ секретарь-бирниците, кметоветѣ, а въ много свучаи и касиеритѣ на училищнитѣ настоятелства се държатъ отговорни при провѣрка отчетитѣ имъ.

Неуспоримъ фактъ е, че за да може секретарь-бирника кмета и касиера на училищното настоятелство да се избавятъ отъ многото отговорности, на които сж подхвърлени като отчетници, тѣ трѣбва да познаватъ добре материята по отчетността, да следятъ за всички нововжвденія въ тази областъ и изибщо, да вложатъ всичкия интересъ въ работите си, та по този начинъ да бждатъ полезни и за себе си и за учрежденията, въ които служатъ.

Контрольора при Шуменската Окр. Смѣтна Палата К. М. Дюлгеровъ и бившия окръженъ провѣритель Никола Поповъ, сега книжаръ въ гр. Шуменъ, сж наредили „пълно ръководство по администрацията, бюджета смѣтководство и отчетността въ себлскитѣ общини“ Прегледано отъ постоянната комисия, последната го намира, че ще е отъ голѣма полза на отчетниците и го препоръчва на г. г. кметоветѣ и председателитѣ на училищнитѣ настоятелства да го набавятъ за общинитѣ и училищата.

Ръководството се доставя отъ авторитѣ му К. М. Дюлгеровъ—контрольоръ — докладчикъ при Шуменската Окр. Смѣтна Палата или Никола Поповъ—книжаръ въ гр. Шуменъ

Цена 200 лева неподвързано, 260 лв. подвързано.

Председатель: Ив. Сивестриевъ,

Бирникъ: Т. Българановъ.

Бургаска Окръжно.
Окр. Пост. Комисия
№ 12444
17 XII 1926 г.

До Г. Г. Общинският кме-
тове и Председателитъ на учи-
лищнитъ Настоятелства.
Въ окръга

Бургасъ

Коста М. Дюлгеровъ контролъръ при Шуменската Окр. Сметна Палата и Н. Поповъ бившъ окр. Проверителъ сж наредели „Пълно ръководство по администрацията бюджета, сметководството и отчетността въ сел. общини“.

Нуждитъ отъ едно такова ръководство, което да обгръща цялата служба на общинитъ въ проявления, отдавна се чувствуваше и това ръководство иде да задоволи тая голѣма нужда.

Ръководството трѣбва да бжд енастолна книга на всѣки отчетникъ, ето защо постоянната комисия Ви моли да го набавите за общината и училището отъ К. М. Дюлгеровъ контролъръ при Сметната Палата гр. Шуманъ.

Председателъ. А. Козаровъ.
за Секретаръ Хр. Панайотовъ

Хасковска Окръжно.
Окр. Пост. Комисия
№ 5850
15 XII 1926 г.
гр. Хасково

До Градскитъ и селски
Кметове
въ Окръга

Като съобщавамъ на всички кметове отъ окръга, че Коста М. Дюлгеровъ—контролъръ при Шуменската окр. сметпалата и Никола Поповъ—бившъ окръженъ провѣрителъ сж наредили пълно ръководство по администрацията, бюджета сметководството и отчетността въ селскитъ общини“ което интересува днесъ най вече общинскиятъ служители, а главно Сѣр. бирникъ. Въ него сж помѣстени следъ всеки въпросъ, всички тълкувания на Върховния касационенъ сждъ административния сждъ, Върховната сметна палата и нарежданията на министерството поканватъ общинскиятъ кметове и председатели на училищни настоятелства въ окръга да си доставятъ отъ горното ръководство като за доставката се отнесътъ до К. М. Дюлгеровъ—контролъръ сметната палата гр. шуманъ

Председателъ: Георги Ив. Гоговъ
Бирникъ: М. Георгиевъ

